

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1999/9

Karar Sayısı : 1999/4

Karar Günü : 11.3.1999

R.G. Tarih-Sayı :R.G.'de yayımlanmamıştır. (Red)

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Simav Sulh Hukuk Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 22.11.1984 günlü, 3083 sayılı "Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu"nun 13. maddesinin, Anayasa'nın 9., 10., 35., 36., 46. ve 142. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Satış yoluyla ortaklığın giderilmesi davasında, davacıların 3083 sayılı Yasa'nın 13. maddesinin, Anayasa'nın 9., 10., 35., 36., 46. ve 142. maddelerine aykırılığı savını ciddi bulan Mahkeme, iptali istemiyle başvuruda bulunmuştur.

II- İTİRAZ KONUSU KURAL

3083 sayılı "Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu"nun iptali istenilen 13. maddesi şöyledir:

" Madde 13- Uygulama alanlarında Bakanlar Kurulu kararının Resmî Gazete'de yayımı tarihinden itibaren, kamulaştırma, toplulaştırma, arazi değiştirilmesi ve dağıtım işlemlerinin tamamlanması veya tapuya tescili sonuçlandırılıncaya kadar, gerçek kişilerle özel hukuk tüzelkişilerine ait arazinin mülkiyet ve zilyetliği devir ve temlik edilemez. Bu araziler ipotek edilemez ve satış vaadine konu olamaz. Ancak, bu kısıtlama süresi beş yılı aşamaz. Sulama şebekesi tamamlanıp sulamaya geçinceye kadar da aynı işlemler yapılmaz. Bu kısıtlamada ise süre, beş yılı aşamaz.

Kısıtlama süresi içerisinde arazisini ve varsa üzerindeki tesisleri satmak isteyen gerçek ve özel hukuk tüzelkişilerin müracaatları halinde, uygulayıcı kuruluş bu kişilere ait tarım toprağını ve varsa üzerindeki tesisleri, altmış gün içinde bu Kanun hükümlerine göre kamulaştırır veya yönetmelikle tespit edilecek esaslar dahilinde bunların başkalarına satışına izin verir.

Yukarıda belirtilen süre içinde, bu gibi arazi sadece T.C. Ziraat Bankası, Türkiye Ziraî Donatım Kurumu ve Tarım Kredi Kooperatiflerine ipotek edilebilir.

Bu kısıtlama süresi içerisinde ipotegün paraya çevrilmesi gerektiğinde bedel, bu Kanun hükümlerine göre uygulayıcı kuruluş tarafından alacaklıya ödenerek arazinin Hazine mülkiyetine geçirilmesi sağlanır.

Birinci fıkrada belirtilen süreler içinde mahkemeler veya icra iflas daireleri tarafından bu arazi hakkında devir ve temlik gerektiren bir karar verilemez. Miras yoluyla intikaller, bu hükmün kapsamı dışındadır. Ayrıca mahkemeler satış suretiyle miras ortaklığının giderilmesine karar veremezler"

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, ilk inceleme raporu, dava dosyası ve ekleri, iptali istenilen yasa hükmü ve ilgili Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve öbür yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

A- Uygulanacak Kural Sorunu

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddelerine göre, Anayasa Mahkemesi'ne itiraz yoluyla yapılacak başvurular, itiraz yoluna başvuran mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulayacağı yasa kuralları ile sınırlıdır.

Uygulanacak yasa kurallarından amaç, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan yahut tarafların istek ve savunmaları çerçevesinde bir karar verilmesi için ön plânda tutulması gereken kurallardır.

İtiraz yoluna başvuran Mahkeme, 22.11.1984 günlü, 3083 sayılı Kanun'un 13. maddesinin iptalini istemiştir. Oysa, Mahkeme'nin bakmakta olduğu dava, 3083 sayılı Yasa'nın 13. maddesinin son fıkrasındaki, "Ayrıca mahkemeler satış suretiyle miras ortaklığının giderilmesine karar veremezler" biçimindeki tümceyle ilgilidir. Yasa'nın bu tümce dışındaki kurallarının davada uygulanmaları sözkonusu değildir. Buna göre, Yasa'nın 13. maddesinin son fıkrasının son tümcesi dışında kalan kuralları bakılmakta olan davada uygulanacak kurallar olmadıklarından, bunlara ilişkin itirazın Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

B- Anayasa'nın 152. Maddesinin Son Fıkrası Yönünden İnceleme

Anayasa Mahkemesi'nce 3083 sayılı Yasa'nın 13. maddesinin son fıkrasının son tümcesi bir mahkemenin başvurusu üzerine incelenerek 13.9.1994 günlü, Esas 1993/53, Karar 1994/67 sayılı kararla kuralın, Anayasa'ya aykırı olmadığına karar verilerek istem reddedilmiştir.

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Yasa'nın 28. maddesine göre, Anayasa Mahkemesi'nin işin esasına girerek verdiği red kararının Resmî Gazete'de yayımlanmasından sonra on yıl geçmedikçe aynı kanun hükmünün Anayasaya aykırılığı iddiasıyla tekrar başvurulamaz.

Aynı kural hakkında yeni bir başvurunun yapılabilmesi için, önceki kararın Resmî Gazete'de yayımlandığı 1.5.1998 gününden başlayarak geçmesi gerekli on yıllık süre henüz geçmemiştir.

Bu nedenlerle, 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu'nun 13. maddesinin sınırlama kararı uyarınca incelenen son fıkrasının son tümcesine ilişkin başvurunun, Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Yasa'nın 28. maddesi gereğince reddi gerekir.

IV- SONUÇ

22.11.1984 günlü, 3083 sayılı "Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu"nın 13. maddesinin son fıkrasının son tümcesine ilişkin itiraz başvurusunun, Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Yasa'nın 28. maddesinin son fıkraları gereğince REDDİNE, 11.3.1999 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Ahmet Necdet SEZER	Güven DİNÇER	Samia AKBULUT
Üye	Üye	Üye
Haşim KILIÇ	Yalçın ACARGÜN	Mustafa BUMİN
Üye	Üye	Üye
Sacit ADALI	Ali HÜNER	Fulya KANTARCIOĞLU
Üye		Üye
Mahir Can ILICAK		Rüştü SÖNMEZ